

96 Beslut om ökad valmöjlighet inom hemtjänsten (KS/2019:313)

Under den förra mandatperioden tog vi i Botkyrka fram en modell för valfrihet inom äldreomsorgen, med ett antal reformer som snabbt gav effekt på nöjdheten bland brukarna. Ambitionen hos den dåvarande rödgröna majoriteten var att kommunal service skall utgå från medborgarens fokus – inom hemtjänsten så väl som på alla andra områden. Att ha makt över sin tillvaro ger livskvalitet, inte minst när vi åldras eller av andra anledningar behöver stöd och service i vardagen.

Den nya (s)-ledda högermajoriteten i kommunen inledde den nya mandatperioden med att tillsätta en utredning som fick i uppgift att ersätta detta viktiga utvecklingsarbete med en ren utförsäljning av vår kommunala verksamhet till privata aktörer. Hälften av våra brukare kommer nu att tvingas använda hemtjänst som utförs av privata företag i stället för kommunens egna anställda – i valfrihetens namn. Förslaget siktar på att upphandla 5 externa aktörer som får dela på 50 % av den totala verksamheten, vilket innebär att hälften av brukarna inte längre kommer att ha möjlighet att välja kommunen som utförare (trots att enkätundersökningen fann att ”de som har omsorg idag i mycket lägre grad kommer välja nytt”).

Att arbetsgruppen valt att föreslå upphandling av privat hemtjänst med stöd av Lagen om offentlig upphandling (LOU) i stället för Lagen om Valfrihetssystem (LOV) motiveras med en ambition att begränsa såväl antalet utförare som kommunens kostnader för tillsyn. Arbetsgruppen noterar att ett större antal utförare leder till att de ”äldre har svårare att göra informerade val kring utförare av omsorgen”, och att man vill undvika behovet av ”en väldigt stor kontrollapparat hos kommunen som ska följa upp utförarna, vilket blir dyrare”. Genom att behålla verksamheten i egen regi hade vi kunnat helt undvika båda dessa problem. Vi hade i stället kunnat lägga resurser och fokus på att utveckla valfrihet på riktigt, för våra brukare snarare än för de privata välfärdsföretagen.

Arbetsgruppen har kommit fram till att man vill ”skynda långsamt och skaffa all den nya kompetensen kommunen behöver” och ”successivt bygga upp den administrativa apparat som behövs”. I ett pressat ekonomiskt läge med ständiga

effektiviseringskrav vore det önskvärt att lägga alla våra resurser på stöd och service till våra brukare, i stället för att bygga upp ytterligare lager av administration för att kunna hantera en helt ny organisation till gagn för de privata aktörer som skall konkurrera med varandra så väl som vår egen verksamhet.

Den kommunala verksamheten, som kommer att förlora hälften av sitt underlag, måste ändå fortsätta att tillgodose brukares behov i *hela* kommunen. De upphandlade privata aktörerna kan däremot välja att begränsa sin verksamhet till vissa områden, så man undviker ”risk för att utförarna får stora områden att förflytta sig mellan, vilket minskar lönsamheten”. Klimat- och miljöimplikationerna av att 6 olika organisationer skall underhålla 6 separata fordonsflottor och transportera personal parallellt med varandra samtidigt inom samma område underordnas alltså de privata välfärdsföretagens krav på lönsamhet.

Av förslaget framgår att gruppen har ”gjort vissa politiska avvägningar, med Botkyrkabor i behov av insatser i fokus”. Det är anmärkningsvärt att den tidigare rödgröna politiska ledningens omsorgsfullt formulerade ambition att skapa en verksamhet *utifrån Botkyrkabornas fokus* har ersatts av ett nytt fokus, som utgår från den (s)-ledda högermajoritetens politiska perspektiv.

Jag yrkar avslag på ordförandeförslaget.

Kerstin Amelin
Vänsterpartiet